

საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს
გ ა ნ კ ა რ გ უ ლ ე ბ ა

ქ. თბილისი

2022 წლის 6 მაისი

დისციპლინური საქმე №44/20
მოსამართლე --- მიმართ
დისციპლინური სამართალწარმოების შეწყვეტის შესახებ

-- 2020 წლის 28 მაისის №44 საჩივრის საფუძველზე „საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის 75⁵ მუხლის პირველი პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტის და მე-75⁶ მუხლის შესაბამისად, საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს დამოუკიდებელი ინსპექტორის მიერ მოსამართლე --- მიმართ დაიწყო დისციპლინური სამართალწარმოება და წარმოდგენილი საჩივრის საფუძვლიანობის წინასწარი შემოწმება.

დამოუკიდებელი ინსპექტორის 2020 წლის 28 ივლისის 44/20 დასკვნა საქართველოს იუსტიციის უმაღლეს საბჭოს განსახილველად წარედგინა 2022 წლის 6 მაისის სადისციპლინო სხდომაზე.

1. დისციპლინური დევნის დაწყების საფუძვლიანობის შემოწმება განხორციელდა საჩივარში მითითებულ შემდეგ ფაქტებზე:

საჩივრის ავტორი მიუთითებს, რომ მოსამართლემ არ დააკმაყოფილა მისი შუამდგომლობა აცილების თაობაზე და რამდენჯერმე განიხილა ერთსა და იმავე მხარეებს შორის, ერთსა და იმავე უძრავ ქონებაზე დავა.

2. დისციპლინური საჩივრის საფუძვლიანობის წინასწარი შემოწმების შედეგად დამოუკიდებელი ინსპექტორის მიერ დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებები:

1.1. 2012 წლის 17 დეკემბერს, --- სარჩელით მიმართა --- სასამართლოს, მოპასუხის --- და მესამე პირების --- და --- მიმართ, ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ბათილობის მოთხოვნით. სარჩელი განსჯადობის წესის დაცვით გადაეგზავნა --- სასამართლოს.

-- სასამართლოს 2013 წლის 31 ივლისის გადაწყვეტილებით --- სარჩელი დაკმაყოფილდა ნაწილობრივ. აღნიშნული გადაწყვეტილება გასაჩივრდა სააპელაციო წესით.

-- სააპელაციო სასამართლოს 2016 წლის 2 დეკემბრის გადაწყვეტილებით --- და --- სააპელაციო საჩივრები ნაწილობრივ დაკმაყოფილდა. აღნიშნული გადაწყვეტილება --- გასაჩივრა საკასაციო წესით.

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს 2017 წლის 20 აპრილის განჩინებით საკასაციო საჩივარი მიჩნეულ იქნა დაუშვებლად.

1.2. 2017 წლის 7 აგვისტოს -- -- სარჩელით მიმართა -- -- სასამართლოს, მოპასუხის - -- -- მიმართ, ინდივიდუალურ-ადმინისტრაციული აქტის ბათილად ცნობის მოთხოვნით (მესამე პირი-- --).

-- -- სასამართლოს 2018 წლის 12 აპრილის გადაწყვეტილებით -- -- სარჩელი დაკმაყოფილდა. გადაწყვეტილება გასაჩივრდა სააპელაციო წესით.

-- სააპელაციო სასამართლოს სააპელაციო საჩივარი არ დაკმაყოფილდა, ძალაში დარჩა პირველი ინსტანციის გადაწყვეტილება. აღნიშნული გადაწყვეტილება გასაჩივრდა საკასაციო წესით.

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს 2020 წლის 16 იანვრის განჩინებით (საქმე №-- --) -- -- საკასაციო საჩივარი მიჩნეულ იქნა დაუშვებლად.

1.3. 2018 წლის 22 იანვარს -- -- სარჩელით მიმართა -- -- სასამართლოს, მოპასუხის - -- -- მიმართ, აქტის ბათილად ცნობისა და ადმინისტრაციული ორგანოსათვის ქმედების განხორციელების დავალდებულების მოთხოვნით.

-- -- სასამართლოს 2018 წლის 26 ივლისის გადაწყვეტილებით -- -- სარჩელი არ დაკმაყოფილდა. აღნიშნული გადაწყვეტილება გასაჩივრდა სააპელაციო წესით.

-- სააპელაციო სასამართლოს 2018 წლის 11 დეკემბრის გადაწყვეტილებით გაუქმდა პირველი ინსტანციის გადაწყვეტილება და -- -- სააპელაციო საჩივარი დაკმაყოფილდა. გადაწყვეტილება გასაჩივრდა საკასაციო წესით.

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს 2020 წლის 16 იანვრის განჩინებით (საქმე №-- --) -- -- საკასაციო საჩივარი მიჩნეულ იქნა დაუშვებლად.

3. დამოუკიდებელი ინსპექტორის 2020 წლის 28 ივლისის დასკვნა:

-- -- 2020 წლის 28 მაისის №44 საჩივრის საფუძვლიანობის წინასწარი შემოწმების და გამოკვლევის შედეგად დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებები არ შეიცავს მოსამართლე -- -- მიერ „საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის 75¹ მუხლის მე-8 პუნქტის „ბ.დ“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული გადაცდომის ჩადენის ნიშნებს.

4. დამოუკიდებელი ინსპექტორის მიერ წინასწარი შემოწმებისა და გამოკვლევის შედეგად დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებების სამართლებრივი შეფასება:

„საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის 75¹ მუხლის მე-8 პუნქტის „ბ.დ“ ქვეპუნქტის თანახმად, დისციპლინურ გადაცდომად ჩაითვლება „მოსამართლის მიერ საქმის აცილებაზე/თვითაცილებაზე უარის თქმა, როცა არსებობს საქმის აცილების კანონით გათვალისწინებული აშკარა საფუძველი.“

საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსი განსაზღვრავს მოსამართლის აცილების საფუძვლებს, მათ შორის 31-ე მუხლი შეიცავს იმ ჩამონათვალს, რომლის არსებობის შემთხვევაში მოსამართლემ არ შეიძლება განიხილოს საქმე ან მონაწილეობა მიიღოს საქმის განხილვაში. „მოსამართლემ არ შეიძლება განიხილოს საქმე ან მონაწილეობა მიიღოს საქმის განხილვაში, თუ ის:

- ა) ამ საქმეში თვითონ წარმოადგენს მხარეს, ან მას ამა თუ იმ მხარესთან საერთო უფლებები ან ვალდებულებები აკავშირებს;
- ბ) ამ საქმის ადრინდელ განხილვაში მონაწილეობდა მოწმედ, ექსპერტად, სპეციალისტად, თარჯიმნად, წარმომადგენლად ან სასამართლო სხდომის მდივნად;
- გ) მხარის ან მისი წარმომადგენლის ნათესავია;

- დ) პირადად, პირდაპირ ან არაპირდაპირ დაინტერესებულია საქმის შედეგით, ან თუ არის სხვა ისეთი გარემოება, რომელიც ეჭვს იწვევს მის მიუკერძოებლობაში;
- ე) იყო მედიატორი იმავე საქმეზე ან ამ საქმესთან არსებითად დაკავშირებულ სხვა საქმეზე.

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 31-ე მუხლი წარმოადგენს იმპერატიული ხასიათის ნორმას, რაც არ გვადლევს ამ მუხლში მითითებული დანაწესის ინტერპრეტირების საშუალებას. ამდენად, იმ შემთხვევაში, თუ სახეზე გვექნება, კანონის კონკრეტული მუხლის რომელიმე პუნქტით ზუსტად განსაზღვრული შემთხვევა, მოსამართლე ვალდებულია აიცილოს საქმე და არ განიხილოს იგი.

განსახილველ შემთხვევაში, საჩივრის ავტორმა ეჭვქვეშ დააყენა მოსამართლის მიუკერძოებლობა და სწორედ ამ საფუძველით მოითხოვა მისი აცილება.

მოსამართლის დამოუკიდებლობა და მიუკერძოებლობა წარმოადგენს მართლმსაჯულების სისტემის ფუნქციონირების უმთავრეს პრინციპს და მოსამართლის უზენაეს ვალდებულებას. მართლმსაჯულების წინაშე არსებული ამოცანების შესრულებისათვის უმნიშვნელოვანეს ფაქტორს წარმოადგენს, საზოგადოების ნდობა, ვინაიდან საზოგადოების ნდობა არის მოსამართლის ლეგიტიმურობის საფუძველი და მისი უფლებამოსილების წყარო. დემოკრატიულ საზოგადოებაში სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვანია, რომ სასამართლო იწვევდეს საზოგადოებაში ნდობას.¹ მოსამართლის აცილების ინსტიტუტი ემსახურება სწორედ დამოუკიდებლობისა და მიუკერძოებლობის პრინციპის განმტკიცებასა და სასამართლოს სისტემის მიმართ საზოგადოების ნდობის შენარჩუნებას.

სამოსამართლო ქცევის ბანგალორის პრინციპების მიხედვით, მოსამართლემ უნდა აიცილოს საქმე ისეთ შემთხვევებში, როდესაც მას არ შესწევს უნარი საქმე განიხილოს მიუკერძოებლად ან როდესაც გონიერ დამკვირვებელს შეიძლება მოეჩვენოს, რომ მოსამართლეს არ შესწევს საქმის მიუკერძოებლად განხილვის უნარი.² ბანგალორის პრინციპების კომენტარებში აღნიშნულია, რომ ევროპის ადამიანის უფლებათა სასამართლოს პრაქტიკის თანახმად, მოსამართლე არა მარტო უნდა იცავდეს მიუკერძოებლობის ობიექტურ კრიტერიუმებს, არამედ ხაზგასმით უნდა ცდილობდეს ამის დემონსტრირებას.³

სასამართლოს მიერ საქმის მიუკერძოებლად განხილვის პრინციპი და შესაბამისად, გარკვეული წინაპირობების არსებობისას საქმის აცილების ვალდებულება წარმოადგენს ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა დაცვის კონვენციის მე-6 მუხლის პირველი ნაწილით გარანტირებული სამართლიანი სასამართლო უფლების შემადგენელ ელემენტსაც. კონვენციის აღნიშნული მუხლის თანახმად, „სამოქალაქო უფლებათა და მოვალეობათა განსაზღვრისას ... ყველას აქვს ... მისი საქმის სამართლიანი ... განხილვის უფლება კანონის საფუძველზე შექმნილი დამოუკიდებელი და მიუკერძოებელი სასამართლოს მიერ.“

მიუკერძოებლობა როგორც წესი ნიშნავს საქმისადმი წინასწარ დაინტერესებისა და ტენდენციურობის გამორიცხვას, ყურადღება უნდა მიექცეს კონკრეტული მოსამართლის პიროვნულ ქცევას, ანუ რამდენად აქვს მოსამართლეს პირადი დაინტერესება და მიკერძოება საქმის მიმართ, ასევე უნდა გაირკვეს რამდენად ქმნის სასამართლო და მისი შემადგენლობა საკმარის გარანტიას იმისათვის, რომ გამოირიცხოს ნებისმიერი ლეგიტიმური ეჭვი მის მიკერძოებასთან მიმართებით.⁴ ამდენად, მოსამართლე საქმის განხილვისას, არა მხოლოდ უნდა იყოს მიუკერძოებელი, არამედ, გონიერ

¹ PADOVANI v. ITALY

² სამოსამართლო ქცევის ბანგალორის პრინციპების კომენტარები, 2.5 პუნქტი

³ სამოსამართლო ქცევის ბანგალორის პრინციპების კომენტარები, VII თავი

⁴ თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2014 წლის 17 აპრილის განჩინება, საქმე №2/5273- 13;

დამკვირვებლის თვალშიც უნდა აღიქმებოდეს ასეთად. „მართლმსაჯულება არა მხოლოდ უნდა განხორციელდეს, არამედ უნდა ჩანდეს კიდევ რომ განხორციელდა“.⁵

ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს აზრით, მიუკერძოებლობის შესახებ მოთხოვნა ორ ასპექტს მოიცავს: პირველი, რომ სასამართლო მიუკერძოებელი უნდა იყოს სუბიექტური თვალსაზრისით, ანუ მოსამართლეს არ უნდა ჰქონდეს პირადი მიკერძოება ან წინასწარ შექმნილი წარმოდგენა და მეორე, რომ სასამართლო მიუკერძოებელი უნდა იყოს ობიექტური თვალსაზრისით, ანუ უნდა უზრუნველყოფდეს საკმარის გარანტიებს საიმისოდ, რომ გამოირიცხოს რაიმე ეჭვი მის მიუკერძოებლობასთან დაკავშირებით.⁶

საქმის შედეგით მოსამართლის პირდაპირი ან არაპირდაპირი დაინტერესება და მისი სუბიექტური მიკერძოება მეტად რთული დასამტკიცებელია. ისეთ შემთხვევებში, როდესაც მოსამართლის სუბიექტური მიკერძოება ვერ მტკიცდება, ასეთ დროს დამატებით უნდა იქნეს გამოყენებული სასამართლოს ობიექტური მიუკერძოებლობის ტესტი. ანუ, უნდა არსებობდეს ესა თუ ის გარემოება, რომელიც მხარის ეჭვს სასამართლოს მიუკერძოებლობის მიმართ ობიექტურ საფუძველს უქმნის. ასეთ დროს მნიშვნელობა აღარ აქვს იმას, არის თუ არა მოსამართლე მართლაც მიკერძოებული სუბიექტურად. მთავარია, არსებობდეს რაიმე ობიექტური, ფაქტობრივი გარემოება, რომლის საფუძველზეც მხარის ეჭვის წარმოშობა შეიძლება გამართლებული და ლოგიკური იყოს.

განსახილველ შემთხვევაში, მოსამართლე -- აცილების შუამდგომლობასთან დაკავშირებით თავის განჩინებაში განმარტავს, რომ „კონკრეტული საქმე მართლაც რომ არაერთხელ იქნა განხილული სააპელაციო და საკასაციო სასამართლოში. სააპელაციო პალატამ მიიღო გადაწყვეტილება -- სასაგრებლოდ, მას შემდეგ რაც უზენაესი სასამართლოს შესაბამისი მითითებით საქმე დაბრუნდა სააპელაციო პალატაში ხელახლა განსახილველად, ხოლო მანამდე მიღებული გადაწყვეტილება ამჟამინდელი აპელანტის, -- სასარგებლოდ იყო გამოტანილი, თუმცა სააპელაციო პალატის მსჯელობა არ გაიზიარე ზემდგომმა სასამართლომ. უზენაესი სასამართლოს მითითების შესრულება, კანონიდან გამომდინარე, სააპელაციო სასამართლოს ვალდებულებას წარმოადგენდა, ამ მითითების შესრულების შედეგად მიღებული გადაწყვეტილება, რომელიც ნაწილობრივ -- საწინააღმდეგოდ იყო მიღებული, საკასაციო წესით გასაჩივრების შემდეგ, უცვლელად იქნა დატოვებული და შესულია კანონიერ ძალაში.“

აქვე მოსამართლემ დამატებით აღნიშნა, რომ -- სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატას საქმის განხილვის პერიოდში ჰქონდა ერთი კოლეგია და თავადაც ამ შემადგენლობის წევრია, შესაბამისად ის მონაწილეობს პალატის წარმოებაში არსებულ ყველა საქმეში. ამდენად, მოსამართლის მიერ საქმის რამდენჯერმე განხილვაც სწორედ ზემოაღნიშნული ფაქტორებიდან გამომდინარეობდა.

5. საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს მიერ გადაწყვეტილების მიღების სამართლებრივი საფუძველები:

„საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის 75¹² მუხლის მე-2 პუნქტის თანახმად, საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭო იღებს დასაბუთებულ გადაწყვეტილებას მოსამართლის მიმართ დისციპლინური სამართალწარმოების შეწყვეტის შესახებ, თუ დისციპლინური საქმის გამოკვლევის შედეგად მოსამართლის მიერ ამ კანონით გათვალისწინებული დისციპლინური გადაცდომის ჩადენის ფაქტი ან ბრალეული ჩადენა არ დადასტურდა.

⁵ MICALLET v. MALTA, WETTSTEIN v. SWITZERLAND,

⁶ „მოსამართლეთა ქცევის ბანგალორის პრინციპების“ კომენტარები, პარაგრაფი 53

„საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის 50-ე მუხლის მე-3 პუნქტის თანახმად, სადისციპლინო საკითხზე გადაწყვეტილება მიღებულად ითვლება, თუ მას ფარული კენჭისყრით მხარს დაუჭერს საბჭოს სრული შემადგენლობის უმრავლესობა.

საქართველოს იუსტიციის უმაღლესმა საბჭომ, დამოუკიდებელი ინსპექტორის მიერ საჩივარზე შესაბამისი გარემოებების შესწავლისა და გამოკვლევისას დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებების შეფასების შედეგად, მიიჩნია, რომ დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებების ერთობლიობა, დასაბუთებული ვარაუდის სტანდარტის შესაბამისად, არ ქმნის საკმარის ფაქტობრივ (მტკიცებულებით) საფუძველს ვარაუდისათვის, რომ შესაძლებელია მოსამართლე -- -- ჩაიდინა „საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონით გათვალისწინებული დისციპლინური გადაცდომა. შესაბამისად, 2022 წლის 6 მაისის სადისციპლინო სხდომაზე ჩატარებული ფარული კენჭისყრის შედეგად (სადისციპლინო სხდომაზე დამსწრე იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს 10 წევრთაგან 9 ხმით), მიიჩნია, რომ მოსამართლე -- -- მიმართ უნდა შეწყდეს დისციპლინური სამართალწარმოება.

საქართველოს იუსტიციის უმაღლესმა საბჭომ იხელმძღვანელა „საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის 50-ე მუხლით და 75¹² მუხლის მეორე პუნქტით და

გ ა დ ა წ ყ ვ ი ტ ა :

დისციპლინურ საქმეზე №44/20 მოსამართლე -- -- მიმართ შეწყდეს დისციპლინური სამართალწარმოება.

ნიკოლოზ მარსაგიშვილი

**საქართველოს იუსტიციის
უმაღლესი საბჭოს მდივანი**